

БЮДЖЕТИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ І ПРОБЛЕМИ ЇХ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Журавльова Т.О.

к.е.н., завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Бабой К.Ю.

студентка 2ск курсу

спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Одеський національний університет імені І.І.Мечнікова

м. Одеса, Україна

Бюджетна система відноситься до тієї сфери суспільного життя, що стосується інтересів всіх і кожного без винятку. В бюджеті будь-якої країни відображаються важливі соціальні, економічні, політичні проблеми життя людини та суспільства в цілому [1].

В умовах євроінтеграційного курсу економіки України система регулювання бюджету має спрямовуватися на забезпечення раціонального і ефективного вирівнювання доходів територіальних об'єднань, забезпечення правильного розподілу видаткових повноважень і дохідних джерел між рівнями бюджетів. Бюджетний механізм регулювання повинен стимулювати розвиток податкового потенціалу місцевих органів влади, регулювати соціально-економічний розвиток адміністративно-територіальних одиниць [5].

Місцеві бюджети - це фонди фінансових ресурсів, призначені для реалізації завдань і функцій, що покладаються на органи самоврядування. Як складова бюджетної системи держави і основа фінансової бази діяльності органів самоврядування місцеві бюджети забезпечують необхідними грошовими засобами фінансування заходів економічного і соціального розвитку, що здійснюються органами влади і управління на відповідній території [4, с.78].

В умовах фінансової децентралізації використання місцевих бюджетів набуває важливого значення як найбільш дієвий інструмент управління економікою і важлива основа фінансового забезпечення обов'язків місцевих органів влади та безпосередньо держави у процесі виконання своїх повноважень [2].

В сучасних умовах нестабільність дохідних джерел місцевого самоврядування, хронічна нестача фінансових ресурсів стали великою проблемою, яка потребує негайного вирішення. Тому що внаслідок цього занепадає міське господарство, на місцях не вирішуються важливі життєві проблеми людей, відбувається занепад соціально-культурної сфери, освіти, охорони здоров'я, погіршується стан доріг та інших засобів комунікації.

Тому, в сучасних умовах розвитку України надзвичайно актуальною є тенденція до децентралізації у державному управлінні, внаслідок чого виконання певного ряду повноважень передається місцевим органам влади. Значення фінансової децентралізації полягає у тому, що вона дає змогу збалансувати механізми надання суспільних послуг з потребами та вподобаннями місцевих громад та жителів, підвищує рівень відповідальності місцевих органів за виконання відповідних функцій та ступінь ефективності діяльності державного сектору загалом через запровадження елементів конкуренції [3].

Децентралізація бюджетних фінансових ресурсів передбачає: зміну системи оподаткування, за якої змінюються питомі надходження на користь місцевих бюджетів; зміну трансфертної політики; надання органам місцевого самоврядування більших повноважень у напрямі розробки та реалізації різноманітних програм соціально-економічного розвитку [1].

За думкою експертів, є багато недоліків у розвитку децентралізації, а саме: складність об'єднання територіальних громад, що знаходяться у різних адміністративних районах; зменшення в поточному році обсягу державної фінансової підтримки ОТГ; негативний вплив людського фактору при вирішенні питань об'єднання громад; передача на місцевий рівень раніше не притаманних для нього повноважень без забезпечення їх виконання достатньою ресурсною базою; виникнення конфліктних ситуацій в межах ОТГ, пов'язаних з нерівноцінним розподілом коштів на отримання публічних послуг; відсутність єдиних підходів до державної реєстрації ОТГ; недостатній рівень поінформованості сільських рад про можливості об'єднання і побудову прямих міжбюджетних відносин з державним бюджетом тощо [3].

Таким чином, можна зробити висновок, що ефективність реформи фінансової децентралізації можливо досягти при умові одночасної зміни окремих її складових, а саме проведення бюджетної, податкової, адміністративно-територіальної реформ, реформування місцевих органів представницької та виконавчої влади на місцях, підвищення ролі малого і середнього підприємництва в реформуванні місцевої економіки. Перспективними напрямками подальших досліджень в цьому напрямку стануть питання сучасного стану та перспектив розвитку вищезазначених складових фінансової децентралізації з врахуванням передового досвіду країн ЄС та можливостей його застосування в національній практиці [1].

Література:

1. Аналіз та оцінка реалізації бюджетної децентралізації в Україні. Аналітична записка: веб-сайт. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2242/> (дата звернення: 10.11.2018).
2. Бюджетний кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 01.01.2018 № 2456-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>. (дата звернення: 10.11.2018))
3. Децентралізація в Україні. Про реформу: веб-сайт. URL: <https://decentralization.gov.ua/about> (дата звернення: 10.11.2018).
4. Корнієнко М. Державна влада і місцеве самоврядування. Актуальні проблеми теорії і практики: Українське право, 2017. 586 с.
5. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Кабінет Міністрів України; Розпорядження, Концепція від 01.04.2014 № 333-р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>. (дата звернення: 10.11.2018)